

Dlui
Szatmár m.
Ilieșiu Victor
NAGYSOMKUT
(crsp.)

BARDEALULUI

A magyarországi románok szócsöve. — Organ de afirmare al Românilor din Ungaria

Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redacția și administrația:
Kolozsvár—Cluj, Str. Deák Ferenc-utca 36. Telefon: 17-49.

Căsuța poștală Nr. 3.

Colțul de sfaturi

Ordinul referitor la pensionarea foștilor angajați C. F. R. și M. A. V.

Oficiul „Budapesti Közlöny” în numărul său din 30 Mai 1941, reglementează modalitățile prin care foștii angajați ai Căilor Ferate Române, respective MÁV, precum și urmașii lor, pot obține drepturile lor la pensie.

Ordinul stabilește trei criterii de bază pentru obținerea acestui drept:

- Solicitantul să fie cetățean ungur și
- Să ceară pensionarea în conformitate cu prevederile legale;
- Să nu existe vre-o cauză de excludere.

O condiție esențială la acordarea drepturilor este, ca, solicitatorul să fi avut un domiciliu stabil, de trei luni, înainte de 30 August 1940 în una din localitățile alipite Ungariei, sau, să fi avut o transferare chiar și înăuntrul acestui termen, dacă, acolo de unde a fost transferat, s'a bucurat de plenitudinea drepturilor sale.

Cererile de pensionare se vor face pe o blanchetă care se primește dela șeful gării (állomás főnökség, állomás elöljáróság). Blancheta poartă literile „Ny” pentru pensionari și „Ö” pentru familiile pensionarilor.

Formularul se va completa cu foarte multă băgare de seamă, anexându-se toate actele personale primite dela CFR și MÁV.

În caz dacă actele personale se găsesc la direcțiunea MÁV-ului se va observa acest lucru în cererea de pensionare.

Data până la care se va putea cere dreptul la pensie, este stabilit pentru 31 Iulie 1941, dar persoanele cari au fost menținute de MÁV în serviciu provizoriu, și sunt avizați despre încetarea serviciului, vor trebui să facă cererea lor în decurs de 15 zile dela încetarea serviciului.

Cei care întârzie termenul de mai sus pentru înaintarea cererii, va trebui să facă o cerere de justificare, dovedind că întârzierea e în afară de vina lui.

După complectarea formularului, pe fiecare cerere trebuie să se certifice de către primăria comunei unde a locuit la 30 August 1940 petentul, cumcă la această dată, petentul a avut domiciliul stabil în comuna respectivă.

Este de dorit să se grăbească fiecare cu cererea, pentru ca astfel primăriile să nu fie aglomerate.

Cererea complectată, însoțită cu actele personale ale petentului, se va înainta cu viza primăriei, la șeful gării din localitate, care, la rândul lui, le va înainta direcțiunii, unde o comisie de trei persoane va decide.

Cei care nu au drept nici la pensie, nict la despăgubire, se vor considera ca și concediați din serviciu.

Eventualele cereri de avans din pensie, se vor adresa în schimb Direcțiunii (Üzletvezetőség) din Kolozsvár-Cluj, pentru teritoriul care aparține acestei direcțiuni. Aprobarea avansului se va face după cercetări individuale.

Cererea e scutită de timbru.

Dr. AL. LUCIAN

Aprobarea statutului Centralei Cooperativelor Românești „Plugarul”

Ministerul de finanțe cu Nr. 123.577/1941. IV., din 26 Iunie a. c. a aprobat statutul Centralei Cooperativelor Românești „PLUGARUL”. Consiliul de administrație se va întruni în ziua de 4 Iulie a. c. ora 10, în localul Centralei din Kolozsvár-Cluj, Calea Horthy Nr. 40 și va lua măsurile necesare pentru începerea activității Centralei.

Ajunși — după multă trudă — în stadiul acesta al înființării Centralei noastre, asigurăm toate cooperativele românești, că vom avea puțința de a le sta întru ajutor cu mai mult folos pentru ușurarea tuturor greutăților și nevoilor lor.

Cerem tuturor cooperativelor noastre, să aibă răbdare, prin care vedem, că putem ajunge la rezultatul dorit de noi și să aibă toată încrederea în reușita cauzei noastre drepte.

„PLUGARUL”

Centrala Cooperativelor Românești.

Opinia publică maghiară a primit cu entuziasm războiul cu U. R. S. S.

ROMA 28 (MTI) Ziarele italo-ungare de Sâmbătă dimineața publică în loc de frunte știrea declarării stării de războiu între Ungaria și Uniunea Sovietică. Ziarele publice dări de seamă detaliate despre ședința de Vineri a Camerei deputaților, relatând din cuvânt în cuvânt discursul rostit de d. primministru

Bárdossy. Presa italiană constată, că atmosfera ce a domnit în ședința de Vineri în Camera deputaților corespunde întocmai cu starea de spirit al opiniei publice din Ungaria, care a primit cu entuziasm declararea stării de războiu cu Uniunea Sovietică.

Lăudați pe Domnul! Căci este frumos să lăudăm pe Dumnezeu nostru, căci este plăcut, și se cuvine să-L lăudăm.

Domnul zidește iarăși Ierusalimul, strânge pe surghiuniții lui Israel; tămăduiește pe cei cu inima zdrobită, și le leagă rănile.

El socotește numărul stelelor, și le dă numele la toate.

Mare este Domnul nostru și puternic prin tăria Lui, priceperea Lui este fără margini.

Domnul sprijinește pe cei nenorociți, și doboară pe cei răi la pământ.

Cântați Domnului cu mulțămiri, lăudați pe Dumnezeu nostru cu arfa.

El acopere cerul cu nori, pregătește ploaia pentru pământ, și face să răsără iarba pe munți.

El dă hrană vitelor, și puilor corbului când strigă. (Psalmul 147.)

Dela Apostolul Pavel și Petru ne-au rămas scripturile sfinte, inspirate de Duhul sau Spiritul cel Sfânt. Alături de Evangheliile, ele constituiesc, cu adevărat Cartea-Cărților, sau Cartea-Vieții. În paginile ei găsim scris, prin mâna Sfântului Apostol Pavel: „Cine ne va despărți pe noi de dragostea lui Hristos? Năcazul, sau strămtoarea, sau prigonirea, sau foamea, sau golăteala, sau primejdia, sau sabia?” „Fraților, să nu vă dați după veacul acesta, ci să adevărați voi care este voia lui Dumnezeu cea bună și plăcută și deplină:” „Bucurați-vă cu cei ce se bucură, și plângeți cu cei ce plâng, binecuvântați și nu blăstămați pe cei ce vă prigonesc, nu vă răsbunați voi singuri, căci zice Domnul: „a Mea este izbânda, Eu voi răsplăti”. „De flămânzește vrăjmașul tău, dă-i lui mâncare...; nu te lăsa biruit de rău, ci biruiește răul cu binele”, plinirea legii dragostea este; Impărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură, ci dreptate și pace și bucurie întru Duhul Sfânt.

„Cu adevărat este păcat, că aveți procese între voi, Pentruce nu suferiți mai bine străbătatea? Pentruce nu răbdați mai bine

paguba? Au nu știți, că nedreptii, furii, lacomii, bețivii, ocăritorii, sodomiții, desfranații, împărăția lui Dumnezeu nu o vor moșteni”.

„Nu toate, câte vă sunt vouă slobode, vă sunt și de folos”. „Legea nu se pune pentru cel drept, ci pentru cei fărădelege și nesupuși, cei răi și păcătoși, cei nedrepti și cei spurcați și ucigători de oameni, și pentru orice alt lucru ce se împotrivesc învățăturii celei sănătoase după evanghelia mării lui Dumnezeu...”

„...Fiul meu, nu fi nebăgător de seamă de dojana Domnului, nici nu slăbi când ești certat de Domnul, căci pe care-l iubește Domnul, îl ceartă; și bate pe tot fiul pe care-l primește”.

„Iară Sfântul Apostol Petru, ne scrie și nouă: „Celce iubește viața și vrea să vadă zile bune, să-și oprească limba dela rău și buzele sale să nu grăiască vicleșug, să se ferească de rău, și să facă bine, să caute pacea; căci Ceriuri nouă și pământ nou așteptăm, după făgăduința Domnului, întru cari locuiește dreptatea”. Slavă Sfinților Apostoli Petru și Pavel.

D. E. SÂNICOARĂ

Sfinții Părinți: Apostolii Petru și Pavel

Cu adevărat învrednicită laudă se cuvine să aducem noi, smeriții și greu încercații creștini de astăzi, Prea sfinților Apostoli Petru și Pavel.

Sfânta Biserica a sfințit prin numele lor ziua de 29 Iunie, fiindcă sfinții Apostoli Petru și Pavel, sunt cei doi stâlpi ai Bisericii Domnului Isus Hristos, cari au purtat pe umerii lor grija încreștinării popoarelor. Lor s'a încredințat Sfânta Evanghelie cu Dumnezeștile învățături, cari au darul să deschidă cărarea către Cer, către izbăvire, către veșnicia cea bogată în fericiri.

Binecuvântată și tainică chemare către smeritul și simpul pescar Petru (Kefa) de pe malul mării Genezaretului: „vino după Mine, și Eu te voi face pe tine pescar de suflete”.

„Și Petru, nu a mai stat pe gânduri nici o zi, nici un ceas, ci în acel moment a urmat pașii Invățătorului, care predica oamnelor Calea spre mântuire, Viața veșnică și fără de stricăciune, Adevărul dela care tot omul și toată lumea s'a rătăcit în așa măsură.

neapărată trebuință să-și trimită Fiul Său, pentru a chema la pace omul păcatului și al fărădelegii: „Ca omul lui Dumnezeu să fie deplin gătit spre tot lucrul bun”.

Ce favor cu adevărat divin? Ce privilegiu cu adevărat minunat pentru un om, să fii băgat în seamă de însuș Dumnezeu, să fii ales din mii și din milioane de ființegale la aparență cu tine, să fii chemat cu glasul nemijlocit al Mântuitorului, nu numai spre izbăvirea ta proprie, ci pentru a fi mai întâi primul Apostol, apoi a fi tovarăș nedespărțit, zi de zi și an de an, cu Cel ce este deadreapta Tatălui; pentru a-i auzi învățăturile cele mai presus de orice înțelepciune omenească; pentru a-i vedea la orice pas vindcăările minunate, nenumerate la număr și ne mai pomenite pe pământul suferințelor; pentru a fi declarat în o bună zi: „Tu ești Petru și pe această peatră voi să zidesc Biserica Mea, și porțile iadului nu o vor clăti pe ea”; pentru a fi înțeles: „Petre iubești-Mă?” Și a fi se încredința: „Paște mieluseii Mei” și iarăși „Paște oile Mele”.

„Ce tainică și Dumnezească schimbare, pe drumul Damascului: Saul cel care era prigonitorul nemilos, crud și chinuitor al creștinilor, fiind agrăit de glasul Cuvântului și fiind chemat la apostolia cea pentru Biserica lui Isus Hristos Domnul, devenind cel mai luminat propovăduitor al Evangheliei, pe care nu a învățat-o nici dela ceilalți Apostoli, nici dela alți oameni, ci prin descoperire dela Isus Hristos Domnul.

Cu smerenie se numea pe sine: „Pavel, apostolul lui Isus Hristos după porunca lui Dumnezeu”, pentru care a trecut neîncetat prin primejdii de moarte, a îndurat prigoniri, bătăi, chinuri, temniță câte 2 ani în Ierusalim și în Roma, străbătând nenumărate țări, împărății, ajungând pe la toate popoarele, până prin Spania, drumetind pe jos și corăbăind pe apa mărilor. Pretutindeni învățând popoarele: „Tuturora toate m'am făcut, ca oricum pe vre-unii să-i mântuiesc”.

Știu și de bună seamă este, că toți Apostolii și-au îndeplinit după harul și darul primit datorită propovăduirii, durere, nu ne-au rămas scrise străduințele cari i-au dus pe toți la moartea de mucenicie pentru cuvântul lui Dumnezeu.

GRAI ȘI SUFLET ROMÂNESC

CALENDAR

Duminecă, 29 Iunie 1941

RĂSARITEAN: Sf. Petru și Pavel

APUSEAN: Sf. Petru și Pavel

SOARELE răsare: 4.06

„ apune: 20.01

29 Iunie 1577:

Se naște marele pictor flamand *Rubens*. A fost protejatul marilor suverani ai Europei din acel timp. Picturile sale sunt celebre. Una din picturile lui *Rubens*, o „coborîre de pe cruce“ se află în biserica armenescă din Szamosujvár-Gherla, donată de Maria Tereza.

29 Iunie 1822:

Turcia și Rusia, pun Domnitor în Muntenia pe *Gr. D. Ghica*, iar în Moldova pe *Sandu Sturdza*.

29 Iunie 1848:

După ce guvernul provizoriu s'a refugiat din București, boerii au numit o căimăcămie compusă din *I. Văcărescu* și *Em. Băleanu*.

SÂNPETRU

Datine și credințe populare:

Din ziua de Sânpetru nu mai cântă cucul.

Nu se lucrează fiind rău de lupi.

Când tună la Sânpetru, în anul acela nu sunt alune, nici nuți, căci le mănâncă viermii și pică.

Se dă pomană pentru sufletul morților: colaci, lumânări și mere.

Se păzesc „pietrele lui Sânpetru“, care se țin spre a nu bate piatra porumbul și via.

Sătenii cari au vite duc la biserică pentru sfîntire caș proaspăt, brînză și urdă.

Impresii literare

Lucrează și nu despera! Acestea sunt cuvintele pline de înțeles ale lui Carlyle către cetitorii săi. Poate cele mai frumoase din câte s'au scris vreodată. Poate cea mai adâncă filosofie a vieții. Căci muncind trăiești, și trîndăvia te duce la dezastru. Prin muncă te apropii de natură, de adevăr și inactivitatea te îndepărtează de realitate. Preamărind munca ai rostit cea mai frumoasă rugăciune.

NEBUNUL

de: G. POP

Umbăla mereu prin sat fără nici un rost. Dacă-l întrebi ceva, rânjește cu gura-i mare și diformă scoțînd sunete sinistre. Il cheamă Petru, dar oamenii îi zic Tică cel nebun. Rău nu s'a pomenit să facă la nimeni, dar nici la lucru nu-l poți pune că nu are stare. Ii place mereu să umble, mereu să alerge, iar când oboseala îl copleșește se așează pe o margine de drum ori se ascunde într'un grajd de vite, unde petrece noaptea, pentru ca a doua zi să înceapă din nou hoinăritul. Mîncare și haine primește dela creștinii miloși cărora și el se pricepe a le arăta recunoștință prin faptul că de ei nu se ferește, ba uneori chiar le și vorbește.

Nu e din naștere așa, a fost și el copil isteț, iar mai târziu flăcău voinic în lege, dar a căzut nenorocirea pe bietul de el, și-a pierdut mintea și de atunci umbăla așa fără de nici un rost.

Cine se pomenea să fie mai harnic decât Niculae? Odată cu zorile ieșea la câmp și altul de seama lui nu făcea în două zile lucrul ce-l făcea el într'o zi.

Se pricepea la orice, sapa și coasa par'că-i erau crescute în mână, brazdă adâncă și sămănături frumoase ca la el la puțin și găseau în sat, și iată-l ce a ajuns acum, sperietoarea femeilor și bajocura copiilor. Dacă era mai demult priceput la

Ședințele Parlamentului maghiar au fost ocupate în săptămîna aceasta de discuția legii aprovizionării publice, a prelungirii activității comisiei nr. 36, de interpelări și declarații. În ședința din 23 crt. d. *Albrecht Dezső*, deputat al *Erdélyi Párt*-ului, a făcut următoarele declarații, care reflectă tot odată și linia politică a acestui partid.

„Intre altele, deputatul a spus, că „o nouă Europă este în formație și schimbarea este inevitabilă. Țara trebuie să participe la această transformare a Europei prin reforme. Aceste reforme trebuie să fie potrivite timpului nostru și înainte de toate, trebuie să fie maghiare.“ Mai departe, deputatul se întreabă dacă datoriile ce le avem față de stat, sau acele ce le avem față de societate, trebuie să primeze. „Necunoașterea ordinii potrivite în rezolvarea acestora a cauzat până acum multe tragedii. Dacă vrem să ajungem Europa, trebuie să urmărim ordinea potrivită. Mussolini și Hitler au rezolvat mai întâi problemele economice și numai după aceea s'au apucat de rezolvarea problemelor statului.“ (*Magyar Nemzet*, 24. VI.41.)

* Linia politică a *Erdélyi Párt*-ului reese și mai bine din comunicatul, pe care l-a dat conducerea acestuia în legătură cu dimisia d. *Kövéř Gusztáv*, unul din foștii membrii ai conducerii: „Intre *Kövéř Gusztáv* și conducerea partidului era într'adevăr opoziție de principii.“ Nefiind în țară în ultimii opt ani, acesta „n'a putut ține pas cu transformarea concepției politice și de viață a maghiarimii transilvănene. De aceea, de pildă în problema evreească, a luat o astfel de atitudine liberală, cu care nu numai conducerea partidului, dar nici majoritatea maghiarimei transilvănene nu se poate identifica.“ (*Magyar Nemzet*, 25. VI. 41.)

* În ședința din 25 crt. deputatul imredist „a ridicat obiecții că șasezeci la sută din imobilele *Kolozsvár-Clujului* sunt încă în mâni românești și s'a plîns că construirea căii ferate săcuiești merge încet.“

* Viața muzicală la *Kolozsvár-Cluj* în regimul românesc. — Intr'un articol din „*Magyar Nemzet*“, „La ce ne obligă cultura muzicală a Transilvaniei“, *Gaál Andre* scrie despre realizările muzicale românești din acest oraș, cele ce ur-

Reviste ungurești

mează: „Dela 1816 ... din punct de vedere muzical românii s'au dezvoltat foarte mult și, după preluarea instituțiilor maghiare din *Kolozsvár-Cluj*, s'au apucat să tragă brazde mai adânci și în ogorul culturii muzicale românești din Transilvania.“

Autorul nu amintește între organizatorii și dirijorii operei române decât străini. — În acest fel, se explică de ce nu vorbește măcar de *Popovici-Băuțu*. Amintim pe primul director al operei, tenorul reputat *Constantin Pavel*. Intre organizatori a fost și compozitorul cu renume mondial *Tiberiu Bre-diceanu*. „Organizarea operei, — scrie autorul, — a fost încredințată unui excelent dirijor italian, celui *Tango Egisto*, de acărui angajare la *Budapest* se leagă reprezentarea operei și baletului lui *Bartók*. În fruntea operei, afară de *Tango* au fost dirijori ca *Schuller*, de *Vecchi*, *Dobrovski*. Sub direcția permanentă a trei dirijori, a funcționat o orchestră de 60 de persoane și un cor compus din 50 de persoane. În orchestră erau muzicanți de valoare și între ei un deceniu întreg a funcționat *Kontratschek-Kemenes Artur*, mai târziu profesor de hautbois la *Academia noastră de muzică* (adecă, dela *Academia de muzică din Budapest*, n. trad.). În cor era un material splendid de voci, în special vocile bărbătești erau de prima clasă. Opera de stat, care funcționa cu o mare subvenție, avea săptămînal 4 reprezentații, dar făcea regulat turnee la *Arad* și *Timișoara*. În repertoriul ei au figurat peste 30 de opere și din opera lui *Wagner* s'a putut reprezenta nu numai *Tanhäuser* și *Lohengrin*, dar chiar și *Walküre*. Organizarea fără zgârcenie a operei făcea posibil, ca talentele să se poată valorifica și este caracteristic pentru dotarea ei, că până și muzicanții ocazionali angajați în orchestră ca ajutoare, primeau 150 de lei pentru o probă și 300 lei pentru o reprezentație. Orchestra instituției a luat parte în viața muzicală și prin concerte filarmonice ieftine și prin matinee pentru tineret și în cadrul activității ei au luat parte și personalități muzicale mondiale. Intre altele, și *Mascagni* a dirijat la *Kolozsvár-Cluj*.“

LUCEFERII

Se sting în zori
In blîndă legănare de viori
Luceferii
Speranțelor șoptite,
A lăcrămișoarelor de Maiu,
Strivite
In sărutări, de genele adormite,
Cu basmul feciorului de craiu.

Luceferii,
Candele sfinte aprinse 'n raiu,
Din focul doinelor din naiu,
Să lumineze,
Să 'nsenineze,
Cărarea celor necăjiți în traiu
Celor ce n'au în traistă,
Nici un căfel de aiu,
Nici o bucată uscată,
De mălaiu.

Luceferii,
Călăuzele regi,
Ale drumetilor pribegi
Se sting în zori,
In blîndă legănare de viori.

ALEXANDRU ANCA

DRUMET

Copil al luminii,
Pornesc pe cărarea de stele.
Toiag mi-este gândul,
In clipele triste și grele.
Mă dărui Cerului
Și apelor învolburate și albastre,
Și plîng zădărnica clipelor,
In liniștea de astre.

VICTOR ILIEȘIU

SPECTACOLE:

CINEMATOGRAFE:

ROYAL: Orașul petroliului. Urtașă creațiune al filmului „Metro“ cu *Clark Gable*, *Spencer Tracy*, *Claudette Colbert* și *Hedy Lamarr*.
EGYTEM: „Broadway melody 1940“.
URANIA: „Scandalul dela circ“.

Biblioteca „Tribuna Ardealului“

Au apărut și se află de vânzare la toți chioșcarii și depozitarii:

Nr. 1. *De pe Mureș și Câmpie* — hore și chiuțuri. 30 fileri.

Nr. 2. *Iosif Vulcan* — 100 de ani dela nașterea lui — de *Preot Ion Georgescu*. 20 fileri.

femeile se coteau învinuind-o te miri de ce cîșur, dar ei se făceau că nu le văd continuându-și jocul și poveștile. Seara când *Ruxanda* mergea la isvor, nu știu cum se făcea, că întodeauna se întâlnea cu el, lucru pe care-l observau atât fetele, cât și feciorii. La horă iar același lucru, odată soșiau, odată plecau.

Se înțelegeau bine și se iubiau amândoi când se despărțiau la porțiță și când mâna ei, întârzia puțin în mâna lui, întreg trupul îi era cuprins de o amorțire neînțeleasă, genele lungi se plecau peste ochii albaștrii ca ceriul senin, rugându-l parcă să mai rămână. Multe zile de fericire au avut, multe planuri și multe propuneri pentru viitor și-a făcut. Ei se înțelegeau și se iubiau și așteptau cu răbdare ziua când dragostea lor se va petrece pe întreaga viață în fața altarului. Altele erau însă gândurile părinților *Ruxandei*, o lăsa să vorbească, să joace, să glumească cu *Petrea*, dar de căsătorie nu voia să audă. Ei erau oameni bogați, oameni cunoscuți în toate satele din jur, iar el trebuia să muncească din greu pentru a-și susține viața lui și a bătrînei sale mame, din puținul pământ ce-l avea. De multe ori auzise *Ruxanda* dela părinții ei, — doar n'am ajuns până acolo să te dăm după *Petrea* lui *Toma* care viața întreagă tot slugă a fost — ori — nu te vom da noră la *Măriuca* lui *Toma* să postești și'n cășlegi când te cer alții de seama noastră,

noi vrem să-ți dăm zestre și boi, unde i-a băga *Petrea* că'n cotețul lui nu încap — și altele de acest fel la care vorbe *Ruxanda* simțea cum i se urcă un nod în gât aproape să o înădușească și își căuta de lucru prin tindă ori pe afară. Multe seri s'a culcat ea nemîncată și multe nopți n'a dormit plîngînd într'una, dar ce putea să facă ea o biată fată, înaintea părinților ei hotărîți în așa măsură. Se căia și se plîngea cătră *Petrea*, el își strîngea dinții, încrețea fruntea și răspundea hotărît, mereu aceleași vorbe: — lasă-i că se vor muia și ei, numai tu să rămâi mereu a mea —.

Ruxanda prindea puțină speranță care acasă i se risipea din nou auzind vorbele părinților.

În sărbătorile *Crăciunului*, tatăl *Ruxandei* îi spuse chiar, că ar dori să nu o mai vadă mereu cu sărîntocul acela. *Ruxanda* nu mai putu rezista, lacrimile o năpădiră și izbuoni într'un plîns puternic. Tatăl enervat că fiica nu pricepe un lucru atât de simplu, începu mai aspru cu ocările și amenințările la adresa lui *Petru*, ceea ce pe fiică o făcu să plîngă și mai tare. Noroc că se auziră afară niște pași, căci altfel poate lucrurile mergeau și mai departe.

Sărbătorile *Crăciunului* pentru *Ruxanda* au fost un adevărat iad, iar pentru *Petru* o continuă încordare de nervi. Iși făceau puțină speranță când se întâlneau pentru ca să fie mai mare desamăgirea fetei la întoarcerea acasă.

Lă Mânăstirea Bixadului

— Praznicul din ziua Sfinților Apostoli Petru și Pavel —

— Excelența Sa Dr. Alexandru Russu, Episcopul Eparhiei Maramaros-Maramureșului, în mijlocul poporului —

Mânăstiri și praznice

Trecutul Românilor, începând cu primele lucrări de viață sufletească, culturală și etnică până în vremurile mai nouă, este strâns împletit cu cel al locașurilor de închinare, Mânăstirile și bisericile cu slujitorii lor, cu ceea ce au făcut în ele și prin ele, au menținut, întărit și luminat viața poporului dealungul veacurilor. Aceste multe și minunate instituții, zidite și înzestrate cu vrerea și din dania unor vrednici conducători, sau oameni înstăriți, sau din daruri adunate dela marea mulțime a credincioșilor sunt așezate pe tot pământul, prin toate părțile locuite de Români. Cei ce le-au dat naștere aveau în vedere mai marea laudă a lui Dumnezeu și păstrarea și întărirea credințelor și trebuințelor sufletești ale poporului. Iar cucernicii și modeștii slujitori ai altarelor — călugări și preoți — cari oficiau în ele și-au îndeplinit misiunile.

Cu prilejul praznurilor hramurilor s'au făcut totdeauna și se fac mari pelerinajii la toate mânăstirile. Credincioșii din cele mai mari depărtări pornesc pe jos cu zile înainte pentru a ajunge în ajunul praznicului la sfântul locaș. Procesionile de țărani în haine de sărbătoare, în frunte cu prapor și icoane, cu preoții și intelectualii satelor, cu fețele îmbujorate și iluminate de bucurie și nădejde legate de aceste sărbători, în cântece de slavă, și doruri, sosesc din toate părțile la izvoarele de apă vie unde își înviorează sufletele și inimile. Dar nu numai pentru cei dela țară praznicile sunt momente de învioreare și înălțare spirituală, ci și pentru orașeni. Domnarii și muncitorii cari trăesc în atmosfera îmbăcșită a orașelor se reconfortează cu acest prilej și fizicește, mânăstirile fiind așezate departe în mijlocul naturii, în cele mai frumoase și mai pitorești poziții și stațiuni climaterice.

Mânăstiri Româno-Unite, prin părțile Transilvaniei nordice, la cari se fac mari procesiuni unde se adună poporenii și intelectualii din aceste locuri, în frunte cu arhierii, pentru sărbătorirea hramurilor avem: Mânăstirea Bixadului din Avasvidék-Țara-Oașului, Mânăstirea Maiseiului din Maramaros-Maramureș, Mânăstirea Niculei de pe Valea Someșului și Mânăstirea Șişteilor din părțile Nagybánya-Băii-Mari.

La Mânăstirea Bixadului

Este așezată pe o colină în mijlocul ținutului de unde domină încântătoare peisagi și frumuseți naturale ale regiunii cu patriarhale și neașezate sate oșenești. Aici păstorește, ca Egumen al Mânăstirii, Prea Cuviosul Părinte Atanasie Maxim care este și superiorul provincial al Ordinului Călugărilor Bazilitani (Sf. Vasile cel Mare). Înconjurat de părinții și frații din mânăstire, Prea Cuvioșia Sa desvoltă o intensă viață religioasă și culturală, care se revărsă binefăcătoare asupra multimilor. Pomenim: serviciile divine, misiunile, praznicele, calenda-

rele ce apar regulat, tipografia, cărțile apărute în editura Ordinului, revista „Cuvântul Adevărului” și alte folositoare și mântuitoare fapte. Reînceperea activității tipografice și editoriale precum și reluarea apariției revistei „Cuvântul Adevărului” să sperăm că se vor îndeplini cât de curând.

Pelerinajul și praznicul

Potrivit datinelor și legilor străbune în fiecare an la Sânpetru mai ales (în proporții mai mici și la cele două Sântămării) se fac mari praznice în acest locaș de închinăciune, la care vin mii și mii de pelerini, nu numai Oșenii din apropiere, ci și Maramureșenii, Băimărenii, Sătmărenii, Ugocenii, etc. Și în anul acesta, în Dumineca trecută (29 Iunie), la sărbătoarea sfinților Apostoli Petru și Pavel, cu toată vitregia vremurilor s'a făcut obișnuitul praznic și pelerinaj. Cu toate că în acele zile s'a început, în apropiere, crâncenul război în contra colosului rusesc, cu toate că paserile morții brăzdau văzduhul, cu toate că maramureșenii auzeau bubuitul tunurilor de pe front, totuși mulți credincioși au venit să se închine și să primească cuvânt de întărire și îmbărbătare. Cât de înălțătoare și de emoționante sunt aceste praznice și pelerinaje își poate da seama numai cine le trăiește, cine vede și asistă la ceremoniile ce se fac în ajunul și în ziua praznicului, cine vede cum vis pelerinii și cum se roagă, în cântece și prea-

In timpul liturgiei

mărit și cereri către Maica Domnului. Reproducem câteva rânduri din „Versul Icoanei dela Bixad”, auzite dela o procesiune maramureșană, venită din satul Kabolapatak-Iapa în frunte cu părintele A. Chindriș și clericul Ivanciuc:

Tu 'ntre noi te-ai așezat
La Bixad în loc curat.

Frumos loc ți-ai căutat
În pădure la Bixad.

Frumos loc tu ți-ai găsit
Sub umbră de tei sfinți.

Și-ai venit într'o pădure
Și ți-au făcut Mânăstire.

În dealul Bixadului
La marginea satului.

La Bixad unde s'adună
Multă lume împreună.

Mult popor din depărtare
De-orice vârstă, de-orice stare.

Stau la rugă în sobor
Cu credința și cu dor.

Și se roagă 'n mânăstire
Pentru-a lumii fericire.

Versurile acestea — care spun multe despre Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului ce se află în iconostasul Mânăstirii, despre felul cum concepe poporul semnificația praznicului — se află în „Calea Mântuirii — îndreptar practic cum să se facă pelerinajele la Sf. Mânăstire”, apărută

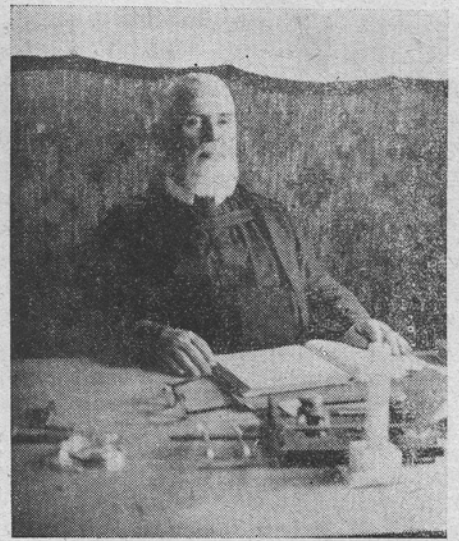
în anul 1938, în Editura Ordinului Sf. Vasile Bixad.

Excelența Sa Episcopul Dr. Alexandru Russu în mijlocul credincioșilor

Neobositul păstor al Eparhiei Maramaros-Maramureșului, Excelența Sa Dr. Alexandru Russu, prezent și vigilent în toate manifestările de viață ale poporului, a venit și la acest praznic — trecând peste greutățile vremurilor și ale împrejurărilor — în mijlocul credincioșilor pentru a-i mângâia, a le întări credința și a le insufla nădejdi mântuitoare. Mulțimea pelerinilor, în frunte cu preoții, l-au așteptat și primit cu mult dor și mare dragoste fiască. Pontificând slujba arhierescă a praznicului, înconjurat de soborul preoților, în acest cadru solemn, a sosit mult cuprinzătoarea și plină de învățătură cuvântare. A arătat năpăstuirile ce s'au abătut asupra omenirii și neajunsurile de cari și noi avem parte dar din care vom ieși întăriți sufletește și trupește dacă stăm uniți și neclintii în jurul altarelor, în jurul credinței.

Corul Sătmărenilor

Printre pelerini s'a aflat și impunătorul cor al Bisericii Româno-Unite din Szatmár-

Prea Cuvioșia Sa Părintele Egumen Atanasie Maxim

Preoții: Erdős V., Cor. Dragomir, Gh. Gherman, Setel Aurel, Bolchiș Gh., Lupan Ovid, Iosif Demian junior, Vict. Ilieșiu, Simion Cristian, Buzilă; Maramureșeni: Pr. Alexandru Chindriș și cleric Ivanciuc. Au mai fost clericii: I. Andron, Pop, etc.

CU PLUGUL GÂNDURILOR

Pe-ogorul Cerului cu nori de vis,
Eu am plecat cu plugul gândurilor bune.
Tăiat-am bradă de avânt deschis,
In chiote de vers și caldă rugăciune.

Am semănat din grăul de lumină,
Ca să rodească spicul dorurilor albe.
Și'n claviaturi de doină lină,
Voiu strânge roade însușite pentru salbe.

VICTOR ILIEȘIU

— AVIZ. Toți domnii: 1. avocați —; 2. medici —; 3. ingineri —; 4. farmaciști — care n'au primit dreptul de liberă practică sau funcționare — să se anunțe de urgentă la administrația ziarului nostru — pentru a cunoaște situațiunea lor.

Mica Publicitate

CAUT cameră mobilată cu baie. Adresa la ziar.

INSTALATOR de apă caut post de portar.
Inf. Kolozsvár-Cluj, Munkács-u. 91. 303

SCHIMB casă din Iași, 4 camere și bucătărie, cu una corespuzătoare. Inf. Kolozsvár-Cluj, Györgyfalvi-u. 133 (fost. Oășanu). 307

CAUT domn foarte inteligent român pentru a conversa și perfecționa limba română în schimbul limbei maghiare. Tot acolo predau ore de germană. Adresa la ziar sub „urgentă”. 306

Corul Sătmărenilor

Cronica militară :

Situatia generală a frontului oriental

— Diferența calitativă își spune cuvântul. Progresiunea forțelor germane întrece rezultatele obținute anul trecut în campania din Flandra. Ingenioasa manevră de încercuire din regiunea Bialistok, va rămâne înscrisă în istoria militară. Care este sistemul defensiv al mareșalului Voroșilov —

Ofensiva germană după 12 zile de operațiuni a ajuns astăzi într-o fază, care ne permite să facem, o imagine clară asupra situației întregului front oriental.

Comandamentul german a respectat și de data aceasta principiile strategice întrebuițate și verificate în campaniile precedente și se poate afirma că rezultatele obținute până astăzi sunt comparabile ca timp și spațiu și chiar întrec pe cele obținute în decursul campaniilor din ultimii doi ani de război.

Pe baza informațiilor precise, culese de organele sale informative, comandamentul german a fost în măsură să realizeze superioritatea de forțe necesară ofensivei prin numărul și calitatea marilor unități dislocate din timp de-a lungul frontierei Uniunii Sovietice, în afară de această diferență numerică și calitativă, dotarea unităților germane cu mijloace de luptă mai moderne, imprimă o superioritate și mai accentuată față de armata sovietică. Cu toate că structura celor două armate are aceiași compunere, adică motorizarea și mecanizarea forțelor terestre și dezvoltarea la maximum a aviației, operațiunile desfășurate până acum ne arată clar, că puterea de pătrundere, mobilitatea și viteza de acțiune a armatei germane este mult superioară.

În astfel de condițiuni ni se pare cu totul natural faptul, că aviația germană a putut să-și asigure din primele zile stăpânirea absolută a aerului, tulburând în mod grav întrebuițarea rezervelor sovietice și paralizând dela început activitatea aviației adverse.

PĂTRUNDEREA FORTELOR GERMANE ÎN DISPOZITIVUL SOVIETIC

Dacă examinăm harta și ne bazăm pe denumirile localităților date în comunicatele oficiale, remarcăm dela început că pătrunderea forțelor germane în dispozitivul sovietic este mai pronunțată în sectorul de Nord a frontului. Intradevăr distanța dela frontieră până la Riga este de 260 km, până la Dünaburg 300 km, iar până la Minsk 280 km și dacă ținem seama de faptul că toate aceste localități au fost deja senzibil depășite, putem să tragem concluzia că această performanță a puterii de pătrundere, întrece distanțele realizate anul trecut în campania contra Franței. Pentru a ilustra cele de mai sus cu un exemplu, putem să arătăm că localitatea Aachen dela frontiera Germaniei cu Belgia se găsește la 335 km de Paris și că pentru înfrângerea acestei distanțe au trebuit să treacă patru săptămâni întregi de luptă.

La Sud de mlaștinile Pripetului, în regiunea Lemberg—Luck, progresiunea a fost ceva mai lentă, dar acest fapt nu are prea mare importanță în ansamblul general al operațiunilor.

TRUPELE GERMANO-ROMÂNE AU RELUAT OFENSIVA

Dar în afară de aceasta, cucerirea triumphiului Lemberg—Luck—Zlogzov, are a mare însemnătate strategică: va permite forțelor germano-române să

rea ofensiva în Moldova de Nord spre cursul superior al Nistrului. Față de traseul general al frontierei germano-sovietice, Prutul forma un eșind pronunțat (în medie 300 km) și trupele operative nu ar fi avut libertatea de acțiune necesară continuării pătrunderii în dispozitivul de apărare sovietic, atâta timp cât frontul de atac din Galiția nu ar fi ajuns la aceeași înălțime. Acum însă momentul a sosit și acțiunea forțelor germano-române este în plină desfășurare.

Pentru reușita mișcării de încercuire a trebuit în primul rând să se realizeze o pătrundere rapidă din cele două puncte de plecare inițială, cu direcția concentrată Minsk, mai înainte ca trupele Sovietice din regiunea Bialistok să înceapă retragerea în direcția de mai sus.

Această pătrundere a fost asigurată prin protecția celor două aripi: la Nord de grupul de forțe cari au înaintat în direcția Vilna—Dünaburg, iar la Sud prin avantajul natural oferit de regiunea mlaștinioasă a Pripetului. Cei doi umeri au avut astfel reazemul necesar executării mișcării de învăluire.

MANEVRA DE DUBLĂ ÎNVĂLUIRE DIN REGIUNEA BIALISTOK

Puterea de pătrundere și viteza de acțiune a diviziilor blindate germane se bazează pe tactica manevrei, care comportă o serie de mișcări de învăluire îndreptate asupra aripilor dispozitivului inamic, toate aceste mișcări însumându-se la marea manevră de încercuire care urmărește distrugerea grosului forțelor inamice. Această tactică este și acuma larg utilizată. Una din acțiunile de acest fel, concepută și executată cu o adevărată măiestrie va rămâne înscrisă cu siguranță în istoria militară: manevra de dublă învăluire din regiunea Bialistok.

Acțiunea se putea prevedea chiar dela început, forma învăluitoare a frontierei dintre Grodno și Brest-Litovsk înlesnea aplicarea manevrei de învăluire dublă. Într'adevăr forțele cari au executat mișcarea de învăluire la Nord au pornit în direcția Grodno-Minsk, iar mișcarea dela Sud pe direcția Brest-Litovsk-Baranovici-Minsk, prinzând într'un clește enorm două armate sovietice aflate în mijlocul pungii. Oricâte forțe ar fi fost îngrămate în acest spațiu încercuit, de forma unui triunghi izoscel cu dimensiunile de 150—300 km, sfârșitul lor nu putea să fie altul decât distrugerea sau capitularea.

Comandamentul Sovietic ar fi putut evita dezastrul dela Bialistok, dacă ar fi evacuat unele porțiuni din teritoriile învecinate cu frontiera și ar fi plasat dispozitivul inițial de apărare mai departe în interior, în tot cazul în afară de cele două înfrângeri amenințătoare dela Grodno și Brest-Litovsk.

Dar cum comandamentul Sovietic avea intențiuni ofensive și nu a prevăzut această grabnică întorsătură a intrat singur în capcană...

SPRE VECHEA CAPITALĂ A RUSIEI ȚARISTE

Grupul de forțe care înaintează în țările Baltice, prin trecerea râului Dvina (sau Dvina) a desființat cel mai puternic obstacol natural, care se opunea înaintării în direcția Leningrad. Cu toate acestea mai sunt încă 400 km până la vechea capitală a Rusiei Țariste.

În sectorul cel mai nordic al frontului, armata finlandeză a realizat o acțiune importantă: trecând frontiera a ocupat localitatea Kandalaksa, care se găsește la gâtul peninsulei Kola, tăind astfel drumul de retragere al forțelor sovietice aflate în regiunea Murmansk.

Operațiunile întreprinse — în înțelesul local al cuvântului — au un caracter deciziv, astfel că unitățile sovietice angajate în luptă de cele mai multe ori nu au posibilitatea de a rupe lupta sau de a se retrage: sunt sau capturate sau dis-

truse. De altfel acest lucru prezintă un indiciu sigur că și această campanie are caracterul unui război fulger.

LIPSA DE EFICACITATE A SISTEMULUI DEFENSIV SOVIETIC

Datorită tocmai acestui fapt, speranța depusă de conducătorii Rusiei Sovietice în sistemul defensiv al mareșalului Voroșilov, va trebui mai devreme sau mai târziu să se spulbere. Acest sistem se bazează pe imensitatea teritoriului, deci pe întrebuițarea unei manevre de rezistență succesivă cu utilizarea spațiului în dezavantajul atacatorului, care se ueză, își lungeste liniile de operație și își expune comunicațiile. Dar mai înainte ca liniile de operație să se lungescă preamult în adâncime, forțele armatei sovietice vor fi complet măcinate și industria de război paralizată.

De altfel simptomele dezagregării sistemului de apărare au început să se arate încă de pe acum și în interior. Discursul lui Stalin vine să confirme această stare de lucruri și avertismentul său va avea darul să pregătească opinia publică comunistă asupra deznodământului inevitabil.

P. I.

Știri economice

Controlul Statelor-Unite asupra întregului export al continentelor americane

NTI, comunică din New-York: d. Sumner Welles a propus comitetului financiar și economic american, din care fac parte reprezentanții tuturor țărilor americane, introducerea unui sistem de control al exportului internațional, pentru a se putea împiedeca, în acest mod, ieșirea din emisfera apuseană a materiilor prime și a materialelor importante din punctul de vedere al fabricației de război. Între USA și Brazilia s'a ajuns la o înțelegere în această chestiune și acum se duc tratative în Mexico.

Blocarea Aluminului în U.S.A.

Ținând seama de producția crescândă a fabricilor de avioane din Statele-Unite, oficiul de dirijare a direcției planuește blocarea tuturor cantităților disponibile de aluminiu ce se află în țară.

Nouii fabrici de vapoare în America

Guvernul Brazilian a întemeiat la Rio de Janeiro o fabrică de vapoare, cea mai mare fabrică de acest fel din America de sud.

Industrializarea Indiei

Exemplul Maharadjei din Khapuratala, care a înființat o uzină de produs oțelului cu un capital de 10 milioane lire sterline, a fost urmat de mai mulți prinți indieni. Maharadja din Hyderabad construiește deasemenea o uzină de fabricat oțel, iar un altul a întemeiat fabrică de vagoane.

Problemele alimentării în Suedia

Având în vedere creșterea greutăților alimentării publice în Suedia, organizarea consumului s'a extins asupra unor noi grupuri de alimente. Guvernul Suedez a hotărât rechiziționarea următoarelor produse și articole: cașcaval, lapte condensat, smântână condensată, praf de lapte, mazăre și fasole. În afară de aceasta s'a mai rechiziționat diverse categorii de fructe uscate, coloniale și îngrășămintele artificiale.

U.R.S.S. a prohibit exportul petrolului sovietic

Comisariatul poporului pentru comerț a ordonat prohibirea exportului de petrol sovietic și de orice produse petrolifere.

Specialiștii englezi și americani în Uniunea Sovietică

Ziarele anunță că serviciul economiei de război al Sovietelor a angajat specialiști englezi și americani.

Biroul advocațional

Dr. TITU DAMIAN

și

Dr. VICTOR DAMIAN

funcționează și pe mai departe în Szatmárnémeti - Satu-Mare Arpád-u. 24.